

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen maandelijks over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters (rechts), van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns (links), verbonden aan de Universiteit Gent, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Baarmoederprolaps

Terugduwen baarmoeder een spoedeisende, fysiek zware klus

Een melkveehouder uit onze praktijk zag 's morgens voor het melken tot zijn schrik dat de baarmoeder van een vierdekalfskoe die eerder die nacht gekalft had, er helemaal uit lag. Toen hij daarop meteen belde voor een spoedvisite, adviseerde ik hem alvast een schoon laken onder de baarmoeder te stoppen en de liggende koe met rust te laten. Binnen een kwartier was ik ter plaatse. Bij het dier aangekomen verdoofde ik met een ruggenprik de achterhand van de koe, waarop ook het persen verminderde. Na het afknippen van de nog deels vastzittende nageboorte en het schoonmaken van de wand van de baarmoeder volgde de fysiek zware klus van het terugduwen van de binnenstebuiten uitgestulpte baarmoeder. Bij een liggende koe is dat een lastig karwei. Bij een koe in borstligging met de achterbenen naar achteren gelegd is het terugduwen wat minder moeilijk. Het omhoog brengen van de achterhand wordt ook wel

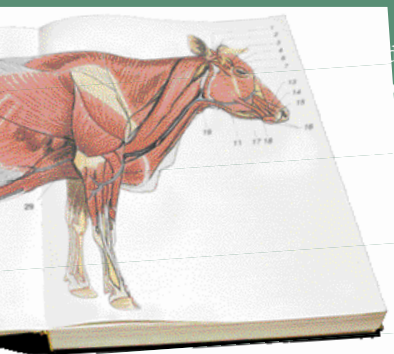
aanbevolen om deze klus te vergemakkelijken. Het terugduwen moet met vlakke hand of vuist gebeuren zonder de baarmoederwand te beschadigen. Met veel moeite kreeg ik met hulp van de meezwoegende veehouder het geheel intact terug naar binnen. Om te voorkomen dat alles er weer terug uit kon ko-

men, is de vulva tijdelijk gesloten met een Bühner-bandje. Als nabehandeling kreeg de koe injecties met oxytocine, een calciummagnesiuminfuus, een antibioticumkuur en een lang werkende ontstekingsremmer.

Toon Meesters, dierenarts te Roosendaal

De encyclopedie prolaps uteri

Het via de geboorteweg binnenstebuiten naar buiten stulpen van de baarmoeder noemen we een baarmoederprolaps of prolaps uteri. Deze aandoening komt niet zo vaak voor, als een baarmoederprolaps optreedt, is het meestal binnen enkele uren na de bevalling. Het naar buiten stulpen gaat dikwijls gepaard met

het optreden van melkziekte. Maar ook na een zware verlossing waarbij de koe flink naperst, komt het wel voor. Soms ontstaat een prolaps schijnbaar spontaan na een normale bevalling. Meestal komt de baarmoeder er volledig uit. Uiteraard moet een behandeling met spoed plaatsvinden. Bij een staand dier kan het gewicht van de baarmoeder ervoor zorgen dat inwendige grote bloedvaten scheuren en dat het dier verbloedt. In dat geval kan de trekkracht verminderd worden door het uit de koe hangende deel met een plank of schotje omhoog te houden. Bij een liggend dier helpt een laken on-

der de baarmoeder om het geheel schoon te houden. Shock door het bloedverlies en de pijn is een veel voorkomende complicatie bij een baarmoederprolaps. Naarmate de baarmoeder er langer uithangt, daalt de kans op een succesvolle terugplaatsing of repositie. Door stuwings zwelt de baarmoederwand enorm op en door het zuurstoftekort wordt de kleur donkerder en sterven delen van de wand door necrose af. De baarmoeder wordt broos en scheurt dan makkelijk in. In dat geval is terugstoppen géén optie en zal alleen een amputatie van de baarmoeder de koe kunnen redden.